

KARTA E AUDITIMIT TE BRENDSTEM BASHKIA BERAT

Karta e Auditit te Brendshem te Institucionit te Bashkise Berat eshte dokumenti qe pershkruan satatusin organizativ te sektorit te auditit te brendshem, qellimin, misionin, objektivat e punes, autoritetin dhe pergjegjesite e auditimit te brendshem te percaktuara ne standartet nderkombetare per praktikat profesionale te auditimit te brendshem. Karta formalizon dhe pozicionon veprimtarine e sektorit te auditit te brendshem te institucionit te Bashkise Berat dhe specifikon qellimin e aktiviteteteve te auditimit te brendshem. Ky dokument luan rol te rendesishem ne permbushjen e objektiveve te veprimtarise audituese .

I. STATUSI ORGANIZATIV

Struktura dhe organizimi i Sektorit te Auditit te Brendshem miratohet me Urdher te Kryetarit te Bashkise si pjese perberese e strukturës së Bashkise Berat.. Kjo strukture eshte e organizuar ne baze sektori e perbehet nga 3 auditues nga te cilet njeri prej tyre mban detyren e pergjegjesit te sektorit.

Ky sektor ka varesi organizative nga Kryetari i Bashkise e per sa i perket anes metodologjike ka varesi nga Drejtoria e Harmonizimit per Auditin e Brendshem pranë Ministrise së Financave.

II. Qëllimi, misioni dhe objekti i punës së auditit të brendshëm

Qëllimi kryesor i Auditimit të Brendshëm si një veprimtari e pavarur është të japë siguri objektive të pavarur si edhe aktivitet këshillmor, i projektuar për të shtuar vlerën dhe për të përmirësuar veprimtarinë e njësive publike. Auditimi i Brendshëm ndihmon njësinë publike për të arritur objektivat, nëpërmjet një veprimtarie të disiplinuar dhe sistematike, për të vlerësuar e përmirësuar frytshmërinë e menaxhimit të riskut, si edhe proceset e kontrollit dhe të qeverisjes. Ai i jep informacion Menaxhimit te larte mbi saktësinë dhe besueshmerinë e raporteve financiare dhe te performancës se njësise .

Shërbimi i Auditimit të Brendshëm në Bashkinë Berat ka për qëllim të :

a)Ndihmojë njësité e varësisë për të qenë të përgjegjshëm ndaj publikut, duke vlerësuar zbatimin e ligjit, rregulloreve, kontrolleve të vendosura, si dhe duke siguruar dobinë, frytshmërinë dhe kursimin e burimeve (ekonominë, eficientë dhe efektivitetin);

- b) Japë siguri objektive për organet mbikëqyrëse /titullarët, mbi saktësinë dhe besueshmërinë e raporteve financiare dhe raporteve të performancës, të përgatitura nga struktura e menaxhimit ;
- c) Ndihmojë menaxhimin e lartë në arritjen e qëllimeve dhe objektivave të tyre, duke përmirësuar sistemet e kontrollit dhe shërbimet e njësive;
- d) Pengojë mundësitë për mashtrim, shpërdorim dhe abuzim;
- e) Ndihmojë punonjësit të përmirësojnë performancën e tyre të punës dhe në respektimin e kontrolleve të vendosura.

Puna e Auditimit të Brendshëm përfshin :

- a) Identifikimin dhe vlerësimin e riskut, duke kontribuar në përmirësimin e sistemeve të menaxhimit të riskut;
- b) Vlerësimin e kontrolleve të cilat adresojnë riskun;
- c) Inkurajimin e kontrolleve efektive, eficiente dhe nxitjen për përmirësim të vazhdueshëm;
- d) Vlerësimin dhe pasqyrimin e procesit që siguron besueshmëri dhe integritet të informacionit financiar dhe operacional;
- e) Rekomandimin e përmirësimit të kontrolleve në ndihmë të procesit të qeverisjes për:
 - i. Promovimin e etikës dhe vlerave të duhura për njësinë;
 - ii. Sigurimin e menaxhimit efektiv të performancës dhe përgjegjshmërisë së njësive;
 - iii. Në mënyrë efektive të komunikojnë rrezikun dhe kontrollet në zonat e duhura të njësive

1. Misioni i Auditimit të Brendshëm në Bashkinë Berat është të kryejë angazhimin e auditimit në përputhje me aktet ligjore e nënligjore në fuqi, standartet ndërkombëtare të auditit të brendshëm të pranuar e të shpallura nga Ministri i Financave, me planin strategjik e vjetor të miratuar nga titullari i Institucionit.

Auditi i Brendshëm duhet të asistojë të gjitha nivelet e menaxhimit në kryerjen efektive të përgjegjësisë të tyre, nëpërmjet analizave të pavarura, vlerësimeve, këshillimeve dhe rekomandimeve, lidhur me veprimet e ekzaminuara.

2. Objekti i punës dhe veprimtaria e auditimit të brendshëm:

Veprimtaria e auditimit të brendshëm do të kryhet duke respektuar përkufizimin e auditimit të brendshëm, Kodin e Etikës, Standardet Ndërkombëtare për Praktikën Profesionale të Auditimit të Brendshëm të publikuara nga Instituti i Audituesve të Brendshëm (IIA) dhe të pranuar për t'u zbatuar në Republikën e Shqipërisë. Këto udhëzues, përbëjnë parimet dhe kërkesat themelore për

praktikat profesionale të auditimit të brendshëm, në vlerësimin e efektivitetit të sistemeve të kontroleve të brendshme dhe performancës së veprimtarisë audituese.

Veprimtaria e auditimit të brendshëm do t'i përmbahet edhe politikave, procedurave, metodave të auditimit, si pjesë e manualit Standard të auditimit të brendshëm.

Objekti i punës i njesise se Auditit të Brendshëm Bashkia Berat është që të përcaktojë nëse sistemet e menaxhimit të riskut, kontrollit dhe qeverisjes funksionojnë në atë mënyrë që garantojnë se:

- risqet identifikohen dhe menaxhohen në mënyrën e duhur.
- informacioni kryesor financiar, menaxherial dhe operacional është i saktë, i besueshëm dhe në kohë.
- veprimet e punonjësve janë në përputhje me politikat, standardet, procedurat, ligjet, aktet nenligjore në zbatim të tyre dhe rregulloret e brendshme.
- burimet, fondet buxhetore dhe të ardhurat e krijuara nga subjektet administrohen me ekonomi, efikasitet dhe përdoren në mënyrë të përshtatshme.
- realizohen programet, planet dhe objektivat e organizatës dhe njesive vartëse.
- cilësia dhe përmirësimi i vazhdueshëm i performancës janë integruar në procesin e kontrollit të brendshëm.
- çështjet e rëndësishme ligjore që kanë impakt në institucion janë pranuar dhe adresuar si duhet.

IV. Autoriteti i auditit të brendshëm:

Drejtuesi i njesisë dhe stafi i auditimit janë të autorizuar, për të patur akses të plotë, të lirë dhe të pakufizuar tek të gjitha funksionet,

regjistrat, pronat dhe personeli për kryerjen e çdo angazhimi auditimi me përgjegjësi në ruajtjen e konfidencialitetit të të dhënave dhe informacionit.

Të gjithë punonjësve, pjesë e njësive publike i kërkohet bashkëpunim për të ndihmuar njësinë e auditimit të brendshëm në përmbushjen e misionit, rolit dhe përgjegjësi të saj.

Kufizimet:

Drejtuesi i njesisë dhe stafi i auditimit nuk janë të autorizuar:

- a) të kryejnë detyra operative për njësinë ose institucionet e varësisë të saj;
- b) të mbajnë një mandat politik apo të jenë zgjedhur në funksione drejtuese në strukturat e partive politike;

c)të krijojnë ose miratojnë transaksione të llogarisë, etj., që janë jashtë kompetencave të grupit të auditit;

d)të drejtojnë veprimtaritë e punonjësve, që nuk janë punësuar nga Njësia e Auditimit të Brendshëm, përveçse kur këta punonjës janë caktuar në grupet e auditimit sipas nevojës, ose në ndonjë mënyrë tjetër për të ndihmuar audituesit e brendshëm.

V. Pavarësia dhe rregullimet ligjore që sigurojnë pavarësinë

Veprimtaria e auditimit të brendshëm duhet të jetë e lirë nga ndërhyrjet në lidhje me çështjet e zgjedhjes së auditimit, fushëveprimin, procedurat, frekuencën, kohën, apo përmbajtjen e raportit, të cilat lejojnë mbajtjen e një qëndrimi të nevojshëm të pavarur dhe objektiv.

Audituesit e brendshëm nuk do të kenë përgjegjësi të drejtpërdrejtë operacionale apo autoritet mbi ndonjë nga aktivitetet e audituara.

Ata nuk do të jenë përgjegjës për zhvillimin apo implementimin e detajuar të sistemeve të reja, por mund të japin këshillime.

Audituesit e brendshëm do të shfaqin nivelin më të lartë të objektivitetit profesional në grumbullimin, vlerësimin, dhe komunikimin e informacionit në lidhje me aktivitetin ose procesin, që janë duke u shqyrtuar.

VI. Roli dhe përgjegjësitë e njësisë së auditimit të brendshëm, të drejtuesit të njësisë dhe mënyrën se si realizohen ato ;

Drejtuesi i njësisë së auditimit do të raportojë tek titullari i njësisë i cili miraton:

a)Kartën (statuti) e auditimit të brendshëm;

b)Planet e auditimit të brendshëm vjetor dhe strategjik.

c)Buxhetin dhe burimet e auditimit;

d)Performancën e veprimtarisë së njësisë së auditimit të brendshëm dhe çështje të tjera;

f)Kryerjen e veprimeve me natyrë investiguese, mbi veprimtaritë e rëndësishme brenda njësisë publike të dyshuara për mashtrim, dhe për këtë drejtuesi të njoftojë menaxhimin .

Drejtuesi i njësisë së auditimit do të komunikojë dhe ndërveproje direkt me këshillin mbikëqyrës/këshillin administrativ, duke përfshirë në seancat ekzekutive dhe në mes të mbledhjeve të këshillit mbikëqyrës/këshillit administrativ diskutimet për çështjet sipas nevojës, dhe ato më me interes.

VII. Përgjegjëshmëria, linjat e raportimit të drejtuesit të njësisë, menyrat dhe format e raportimit

Përcaktimi i sistemeve/fushave që do të mbulohen me auditim duhet të jetë gjithëpërfshirës për të mundësuar ekzaminimin efektiv dhe të rregullt të të gjithë veprimtarive operacionale, financiare dhe të lidhura, por nuk mund të jetë subjekt i ndonjë kufizimi brenda subjektit publik .

Për të arritur qëllimet dhe objektivat e përcaktuara të njësisë publike vlerësohet përshtatshmëria dhe efektiviteti i qeverisjes, rrezikut të menaxhimit të njësisë dhe kontroleve të brendshme, si dhe cilësia e performancës për kryerjen e përgjegjësiave të caktuara .

Kjo përfshin:

- a) Vlerësimin e ekspozimit ndaj riskut në lidhje me arritjen e objektivave strategjike të njësisë.
- b) Vlerësimin e besueshmërisë dhe integritetin e informacionit dhe mjetet e përdorura për të identifikuar, matur, klasifikuar, dhe për të raportuar një informacion të tillë.
- c) Vlerësimin e sistemeve të vendosura për të siguruar përputhjen me politikat, planet, procedurat, ligjet dhe rregulloret të cilat mund të kenë ndikim të rëndësishëm në njësinë publike.
- d) Vlerësimin e mjeteve dhe ruajtjen e pasurisë verifikimin e ekzistencës së aktiveve të tilla.
- e) Vlerësimin e efektivitetit dhe efikasitetin me të cilën burimet janë përdorur.
- f) Vlerësimin e operacioneve apo programeve për të vërtetuar nëse rezultatet janë në përputhje me objektivat e vendosura, dhe nëse operacionet ose programet janë duke u kryer sipas parashikimeve
- g) Monitorimin dhe vlerësimin e proceseve të qeverisjes.
- h) Monitorimin dhe vlerësimin e efektivitetit të proceseve të menaxhimit të riskut të njësisë publike.
- i) Vlerësimin e cilësisë së performancës së audituesve të brendshëm pjesë e grupit të auditimit të marrë nga jashtë NjABsë.
- j) Kryerjen e konsultimit dhe shërbimeve këshilluese në lidhje me qeverisjen, menaxhimin e riskut dhe kontrollin, si objektiva të përshtatshme për njësinë.
- k) Raportimin periodik për veprimtarinë e auditimit të brendshëm lidhur me qëllimin, autoritetin, përgjegjësinë dhe të performancës, në lidhje me planin e tij.

l) Raportimin e rëndësishëm që ekspozimi ndaj riskut dhe çështjet e kontrollit, duke përfshirë rreziqet e mashtrimit, çështjet e qeverisjes, si dhe çështje të tjera të nevojshme apo të kërkuara nga njësia janë adresuar saktë

m) Vlerësimin e përshtatshmërisë së operacioneve të veçanta me kërkesë të këshillit mbikëqyrës / këshillit administrativ ose të menaxhimit.

Drejtuksi i njësive të Auditimit të Brendshëm në Bashkinë Berat në përmbushjen e detyrave të veta, është përgjegjës përpara menaxhimit të institucionit:

- të japë vlerësime vjetore mbi përshtatshmërinë dhe efektivitetin e kontrollit brendshëm, menaxhimit të riskut në subjektet e audituara dhe për punën audituese të dokumentuar.
- të raportojë rregullisht për gjetjet kryesore të identifikuar nga auditimi, së bashku me rekomandime për përmirësimin e mjedisit të kontrollit të brendshëm.
- të informojë periodikisht menaxhimin e lartë të Bashkisë Berat mbi ecurinë dhe rezultatet e planit vjetor të auditimit.
- të koordinojë dhe mbikëqyrë funksionet e tjera të kontrollit dhe ato monitoruese (menaxhimin e riskut, përputhshmërinë, sigurinë, ligjshmërinë, etikën, mjedisin, auditimin e jashtëm).

Integriteti

Realizimi i integritetit nga ana e audituesve konsiston në:

- kryerjen e punës audituese me aftësi profesionale
- kryerjen e punës audituese me ndershtetëri.
- kryerjen e punës audituese me objektivitet.
- kryerjen e punës audituese jashtë konfliktit të interesave.

Standardet e praktikës së auditimit

Spektori i Auditimit të Brendshëm Bashkisë Berat do të përmbushë:

- zbatimin e detyrimeve që rrjedhin nga Manuali i Auditimit të Brendshëm dhe Karta e Auditimit të Brendshëm.
- zbatimin e *Standardeve Ndërkombëtare mbi “Praktikat Profesionale të Auditimit të Brendshëm”* të Institutit të Audituesve të Brendshëm (**IIA-se**).